

[Lis Groes.]

nytte forbindelser hernede. Nu har vi jo netop i det skolelovsforslag, der for tiden behandles, meget indgående diskuteret spørgsmålet om det danske sprog, men her ser vi altså endnu et argument for, hvor nødvendigt det er med det danske sprog for grønlænderne, og hvor usikkert de står endnu, hvis de selv skal drive erhvervsvirksomhed deroppe.

Jeg vil derfor erklære mig enig med det grønlandske landsråd i, at tiden ikke er moden til at fjerne bopælskravet, men også på dette felt er det naturligt kun at tale om overgangsbestemmelser, indtil den grønlandske befolkning står fuldt rustet til på lige fod at tage konkurrencen op med herboende danskere. Slipper vi for tidligt private interesser helt fri i Grønland, vil det være vanskeligt for grønlænderne at tilbageerobre virksomhederne senere. Selvfølgelig skal vi ikke fortsat have statsdrift i Grønland. Ingen ønsker det, heller ikke den kgl. grønlandske handel, men det må være naturligt, at man søger at holde pladserne varme, indtil grønlænderne selv kan overtage styret.

Dette afsnit, dette kapitel II, er ikke til egentlig forhandling i dag, det skal forhandles videre i næringslovsudvalget, men jeg har syntes, at det havde en så direkte sammenhæng med det lovforslag, vi behandler her, at det ville være naturligt også i dag at knytte nogle bemærkninger til denne anden del af det grønlandske næringsliv.

From: Det er mit indtryk, at vi med dette lovforslag står over for noget særdeles vigtigt for det grønlandske erhvervslivs fremtid. Princippet i det er jo i al sin enkelhed, om vi skal ophæve restriktionerne i fiskeriet fra Grønland, eller om vi skal lade bostedskriteriet bestå en tid endnu. Ministerens forslag går ud på det sidste, og det må nu være folketingets opgave at vurdere virkningerne heraf.

For mig tegner billedet sig omtrent sådan. Hvis man frigiver fiskeriet for alle danske statsborgere, vil det betyde et mere effektivt fiskeri med større landinger til bestående anlæg i land. Dette vil igen betyde høje priser for den landede fangst, fordi fabrikkerne dermed vil kunne udnytte deres fulde kapacitet og give større beskæftigelse

for befolkningen i landet, og dette vil ganske logisk danne baggrund for en højere levestandard i det hele taget. Og jeg vil gerne føje til som for mig i hvert fald noget meget vigtigt, at det også vil betyde nye muligheder for oplæring i et moderne og rationelt fiskeri for de unge grønlændere.

Ministerens forslag går ud på, at man skal forblive ved det bestående, men med en udvidet adgang til dispensation. Begrundelsen herfor er, at det endnu nogen tid vil være nødvendigt med en beskyttelse af den lokale fiskerbefolkning over for en konkurrence fra andre danske, der har mere moderne både og redskaber til deres rådighed, og at fremmed indblanding kan virke forstyrrende på fangererhvervets muligheder over for havpattedyr og fugle. Jeg vil gerne erkende, at det er argumenter, der ikke uden videre kan afvises.

Hvad mener da grønlænderne selv? Ja, konklusionen er kort og godt den, at man er positivt indstillet over for en frigørelse, men at man er ængstelig for, at det endnu er for tidligt. Ministerens forslag er derfor helt i overensstemmelse med landsrådets indstilling og konklusion, men det interessante ved landsrådets forhandlinger er, at meningerne i Grønland er meget stærkt delt. Et medlem af landsrådet, hvis ord jeg tillægger megen vægt, har ifølge bilag til lovforslaget udtalt, at hvis man for alvor vil opnå en større produktion i Grønland, må man indgå i et snævrere samarbejde med de øvrige medborgere i riget; man vil ikke komme ret langt, hvis man holder grænserne lukket. En forudsætning er, at der indføres sæbestemmelser for fiskeriets udøvelsesform og de redskaber, man anvender. En anden forudsætning er, at fangsten indhandles til fabrikker i Grønland, og at man ikke går berettigede fangerinteresser for nær.

Jeg kan gøre disse ord fuldt og helt til mine, og jeg kan føje til, at formanden for landsrådet konkluderede de faldne udtalelser derhen, at der ikke er principiel uenighed om dette synspunkt, men snarere mangel på mod til at gennemføre det. Også disse ord kan jeg fuldstændig gøre til mine. Jeg bebrejder ingen denne mangel på mod. Jeg skal være den første til at erkende, at det er meget svært helt at overskue virkningerne af en frigørelse, og jeg erkender